

Beijerlandsche Berichten

Historische Vereniging Oud-Beijerland

Opgericht 30 september 1997
Beschermerheer F.A. baron van Tuyll van Serooskerken
Ambachtsheer van Oud-Beijerland

www.hvobl.nl

Beijerlandsche Berichten

Jaargang 26

nummer 90

maart 2023

Redactie

Pieter Jan in 't Veld
Jan Paul van der Spek

Contributie

Minimaal € 10,- per jaar
Rekeningnummer NL16 RABO 0351 1871 03 t.n.v. HVO, Oud-Beijerland
Buiten de regio wordt de Beijerlandsche Berichten per post verzonden
en brengen wij € 6,- kosten in rekening

Bestuur

Pieter Jan in 't Veld, voorzitter, (0186) 61 75 23
Adri de Groot, secretaris, Willem Vrijlandstraat 75, 3262 GN
Oud-Beijerland. (06) 51 05 26 60. mail: a.groot21@upcmail.nl
Henk Dijkstra, penningmeester en ledenadministratie. (0186) 61 69 06
mail: historischeverenigingobl@gmail.com
Lennart van der Meer, lid. (06) 43 89 41 14

Archief

Het Historisch Informatie Punt (HIP), is gevestigd in de het
Oude Raadhuis aan de Waterstal in Oud-Beijerland.
Geopend elke 2e en 4e dinsdag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur,
behalve in de maanden juli en augustus.
Buiten deze tijden contact: Alie van den Berg (0186) 61 42 40

OUd-BEIJERLAND, dat als uit ruigte werd geboren,
Kan thans't oplettend oog des reizigers bekoren,
'T herinnert EGMOND ons, door SPANJES beulenrot,
Voor Vaderlandfche trouw vermoord op een Schavot,
'T leed weinig in den nood van Nederland, voor deezen
Maar moeft in 't jongft Kraakeel een prooi der plondring
weezen

Inhoud

Van het bestuur	3
Knoeierij met boter <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	4
Het galgenveld <i>Jan Paul van der Spek</i>	9
In memoriam <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	15
De bodebus <i>Pieter Jan in 't Veld</i>	16

Foto's, thema openbaar vervoer	19
Oud-Beijerland 100 jaar geleden <i>Rob van Brakel</i>	25
Aanwinsten <i>Alie van den Berg</i>	28

Van het Bestuur

Op 23 februari hebben we weer een goed bezochte ledenvergadering mogen hebben.

Als eerste hebben we die avond onze beschermheer F.A. baron van Tuyll van Serooskerken herdacht, die op 17 februari 2023 is overleden. Elders in dit blad kunt u een 'In memoriam' lezen. Zijn uitvaart op 24 februari is door het bestuur bezocht.

Ons medelid Arjan Nobel nam ons met een boeiend verhaal mee naar het rampjaar 1672 in de Hoeksche Waard. En hij schetste de rol die de barbier van Piershil Willem Tichelaar heeft gespeeld in de aanloop naar de moord op de gebroeders De Witt.

Aan het slot van het huishoudelijk deel is aan Adri de Groot de Lamoraal van Egmont-speld uitgereikt, voor zijn jarenlange inzet voor de historie van ons dorp.

Op deze avond is vanuit het bestuur een beroep gedaan op u als lid. De werkzaamheden voor de vereniging wordt nu door te weinig mensen gedaan. We hebben behoefte aan mensen voor het bestuur, voor het schrijven van artikeltjes in de Beijerlandsche Berichten of voor het helpen als gastheer of gastvrouw in het historisch informatie punt, wat nu 2 keer per maand is geopend.

U komt terecht in een vrolijk team. Dus denk graag even na of u iets voor de vereniging kunt doen.

DUIFHUIZEN
Tassen & koffers

Knoeierij met boter

Pieter Jan in 't Veld

Dit is de kop van een artikel in het Algemeen Handelsblad van 15 oktober 1934. Na verschillende klachten bij de crisisopsporingsdienst van de Rotterdamse recherche over de kwaliteit van de margarine, geleverd door de Oud-Beijerlandse N.V. Handelsmaatschappij "Rijlant", opgericht op 19 mei 1926. Deze firma was gevestigd aan de Oost-

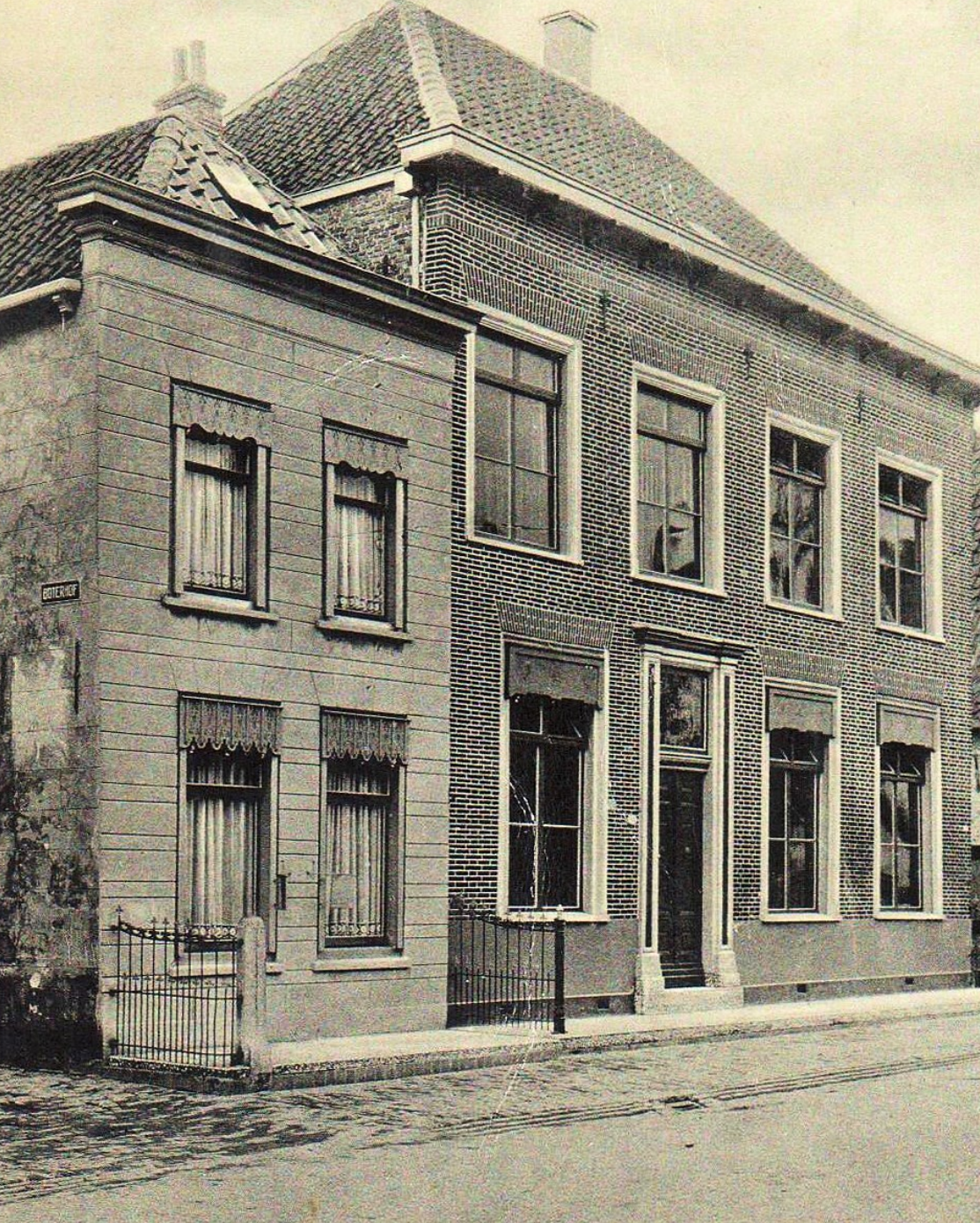
Voorstraat 33-34-35, waar nu de Hema te vinden is. In 1932 was het onderzoek al gestart en de klachten bleken gegrond. De fabriek had vergunning voor de bereiding van een bepaalde hoeveelheid margarine A, die moest bestaan uit 25% Nederlandse roomboter en 75% margarine B. Margarine B is een zuiver plantaardige margarine bereid in daartoe gerechtigde bedrijven. Het mengen van de door "Rijlant" gemaakte margarine A gebeurde onder toezicht van een controleur van de crisiszuivelcentrale. In het geval van "Rijlant" was dit een gewezen bakker uit Zwartewaal. De directie van "Rijlant" had deze controleur er toe kunnen bewegen bij zijn controle het een en ander door de vingers te

zien. Als tegenprestatie kreeg de controleur benzine voor zijn auto. De controleur die meerdere bedrijven moest bezoeken reed met zijn eigen auto de eilanden af. Hij bracht dan bij de centrale zijn gereden kilometers à f 0,07 in rekening.

Waar bestond de knoeierij bij "Rijlant" nu uit?

De controleur moest door de vingers zien dat er minder dan 25 % roomboter werd gebruikt. Steekproeven door andere controleurs brachten al spoedig het bedrog aan het licht. Dus moest er iets anders worden verzonnen. De directie bedacht het plan om te mengen als er geen controleurs aanwezig waren. Maar dit zou alleen kunnen als de directie zelf de mengvaten kon openen. De vaten mochten alleen geopend worden door de controleur. De vaten waren afgesloten met Lips sloten, waarvan de controleur de sleutel had en alleen geopend mochten worden, zolang de controleur erbij aanwezig was. Van een dorps-smid kreeg de directie het gedaan dat deze een sleutel voor hen heeft nagemaakt, passend op de vaten. Dit gaf de mogelijkheid om ongebreideld te knoeien met de samenstelling van de boter. Niet alleen de samenstelling deugde niet, maar ook fabriceerde men veel meer dan toegestaan was. Toen tenslotte bleek dat het weglaten van de juiste hoeveelheid roomboter te

'Rijlant' in de Oost-Voorstraat

veel in de gaten liep, ging men over om de 75% margarine B in het mengsel te vervangen door 50% vet en 25% margarine B. In de praktijk bleek echter dat het mengsel te slap was in vergelijking tot wat men moest produceren als margarine A. Gevolg men kon het niet verpakken. Er werd naar een andere oplossing gezocht. Vet, zowel plantaardig als dierlijk, was vrijelijk in de handel verkrijgbaar en tegen een niet al te hoge prijs. Men maakte nu een mengsel van 25% roomboter, 25% vet en 50% margarine B. Dit werd als margarine A verkocht en werd meer geproduceerd dan was toegestaan. Het gevolg hiervan was dat er ook in de boekhouding aanpassingen gedaan werden, omdat de weekstaten en menglijsten moesten kloppen met de hoeveelheden waarvoor vergunning was. Maar ook de te veel geproduceerde margarine moest worden vervoerd in dozen met de juiste banderollen van Margarine A. De afnemers die er ook belang bij hadden, hielpen een handje mee. De dozen met de banderollen moesten ongeschonden de fabriek uit gaan. Beschadiging onderweg was niet strafbaar. De beschadigde dozen mochten alleen naar de fabriek worden geretourneerd, als het serienummer en de letter onleesbaar werden gemaakt. Dit laatste gebeurde niet, zodat de banderollen meerdere keren gebruikt konden worden. De dozen werden meermalen gebruikt. Ondanks dat de eerdere controleur uit Zwartewaal was overgeplaatst, kon deze zwendel nog lange tijd zo doorgaan. Na een uitgebreid onderzoek is het de inspecteurs van de crisisopsporingsdienst en de crisis-accountantsdienst gelukt de fraude op te sporen. De directeur van "Rijlant" en de controleur uit Zwartewaal werden gearresteerd, Na proces-verbaal te zijn opgemaakt werd de directeur in hechtenis genomen en de controleur op vrije voeten gesteld. De vergunning van "Rijlant" voor de bereiding van Margarine A werd ingetrokken. De vijftien personeelsleden werden werkeloos en is het bedrijf uiteindelijk failliet gegaan.

De namen van de directieleden zijn weggelaten, maar bij de schrijver bekend

**...ook u kunt
geld verdienen
voor uw club,
vereniging
of ...!**

**Bent u lid van deze club of vereniging?
Dan kunt u de clubkas flink spekken!**

Koopt of verkoopt u een huis via makelaardij De Jong of laat u uw huis door ons taxeren, dan keren wij een bonus uit op de rekening van uw club, vereniging of ... van uw keuze. Deze bonus kan wel oplopen tot € 225,- per klant!

Kom voor meer informatie vrijblijvend langs bij één van onze vestigingen of kijk eens op onze website: www.makelaardijdejong.nl

Makelaardij De Jong
West-Voortstraat 29
3262 JP Oud-Beijerland
Telefoon 0186-617555

Makelaardij De Jong
Pieter Repelaerstraat 61B
3297 BL Puffershoek
Telefoon 078-6736255

De actieve Makelaar

www.makelaardijdejong.nl

funda
powered by nvm

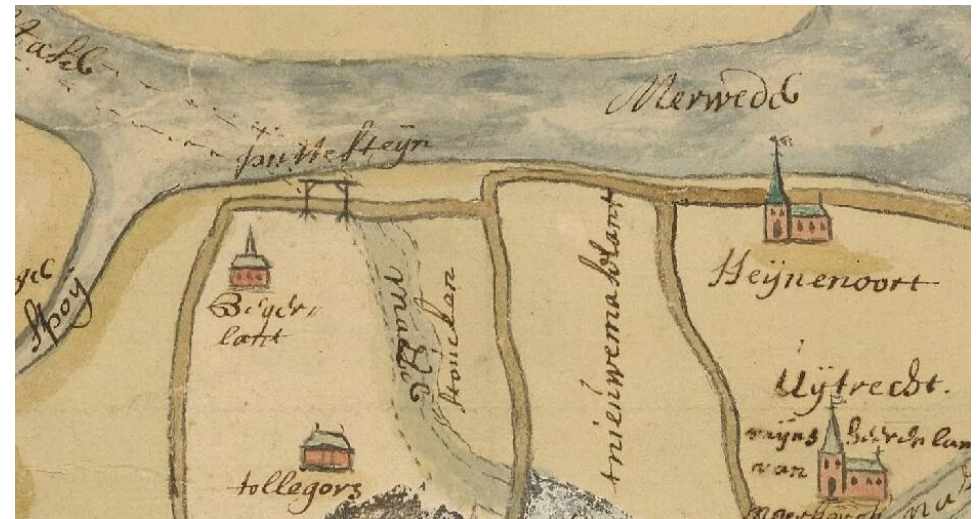
Particulier & Zakelijk | Verkoop | Aankoop | Taxaties | Hypotheken

Het Galgenveld

Jan Paul van der Spek

Inleiding

Toen Lamoraal van Egmont in 1559 de Hoge Heerlijke Rechten over de Beijerlanden kocht, kreeg hij daarmee ook de bevoegdheid om recht te spreken. Niet alleen de lagere rechtspraak, die hij als ambachtsheer reeds bezat, maar ook de hogere rechtspraak met het recht om de doodstraf uit te spreken en te voltrekken. Dat betekende dat er vanaf die tijd ook in de Beijerlanden een galg met het daarbij behorende galgenveld te

Kaart uit 1565, met galg

vinden was. Bij het tekenen van een kaart uit 1565, laat men er dan ook geen misverstand over bestaan, in Beijerland stond een galg. Twee jaar eerder al (in 1563) werd hiervan in een reisbeschrijving al een melding gemaakt: reed men langs de Krooswijkse Dijk (de tegenwoordige Stougjesdijk) in noordelijke richting dan: *“wij sagen gerecht te sijn de galghe van beijerlandt als op tgescheijdt tusschen Suijt hollant aende oostzijde ende beijerlandt aen de westzijde”*. Hier werd als aanduiding voor het land Mijnsheerenland van Moerkerken, de naam Zuid-Holland gebruikt. Dit is om de verschillende baljuwschappen aan te duiden. Oostelijk het gebied van Zuid-Holland (Dordrecht) en westelijk de Beijerlanden. Ten zuiden van de Blauwe Steenweg in het Westmaas-Nieuwland heette het Strijen. De kaart van Mathijs Jansz Been uit 1593 geeft de situatie iets duidelijker weer. De galg is keurig ingetekend. Noordelijk van de huidige Oud-

Beijerlandse dijk, dus buiten het gebied van het baljuwschap, zoals in die tijd gebruikelijk was. Wellicht iets ten noorden van de plaats waar nu de "Ronde 2000" gesitueerd is. Een kaart uit 1620 geeft de plaats van het Galgenveld iets westelijker aan.

De criminele rechtspraak

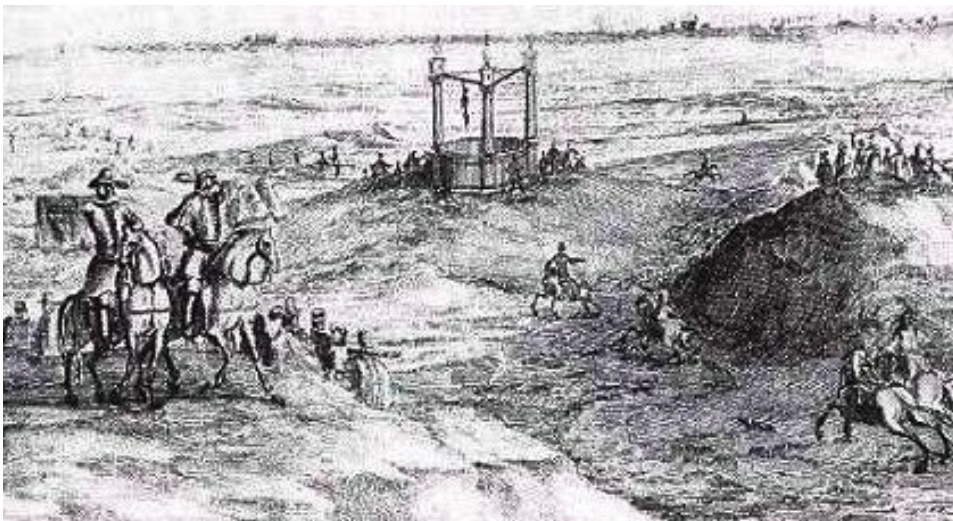
In de beginperiode van de Beijerlanden kon men een drietal vormen van de rechtspraak onderscheiden: de criminele rechtspraak, de civiele rechtspraak en de vrijwillige rechtspraak. Om dat de Beijerlanden sinds 1559 een Hoge Heerlijkheid was, konden al deze vormen van rechtspraak hier plaatsvinden. We beperken ons in dit artikel tot de criminele rechtspraak, waarbij de baljuw (of de schout) optrad als aanklager en de schepenen

(in dit verband ook wel leenmannen genoemd) het vonnis velden. Hoe ging men te werk?

Een arrestatie was meestal het begin van de rechtsprocedure. De verdachte werd opgesloten in de gevangenis aan de Schoolstraat (de huidige Karel Doormanstraat). Vervolgens werd deze verhoord door de baljuw in bijzijn van enkele schepenen met het doel een bekentenis af te ontlokken. Als de verdachte de hem ten laste gelegde misdaad niet wilde bekenen, kon de baljuw toestemming vragen aan de schepenen om de verdachte 'scherpelijk te examineren'. Werd die toestemming gegeven dan kon de verdachte gemarteld worden met het doel om verdere informatie te verkrijgen. Wanneer een bekentenis was afgelegd, diende de verdachte de bekentenis nogmaals 'vrijwillig' te herhalen voor de Schepenenbank. De baljuw, hier in functie als openbare aanklager en officier van justitie, formuleerde de eis waarna de schepenen een uitspraak deden. Deze rechtsgang kan goed toegelicht worden met de zaak tegen Phillip Cornelisz uit het Bildt in

Friesland. Op 3 februari 1593 kwam de Hoge Vierschaar bijeen, bestaande uit de baljuw Anthonij van Blenckvliet. De schout van Oud-Beijerland Jan Claesz Veth en een aantal schepenen uit Oud- en Nieuw-Beijerland. Men had de gevangene Philips Cornelisz als ondervraagd, maar een bekentenis had de verdachte nog niet afgelegd. De Baljuw concludeert dat Phillips Cornelisz gebracht zal worden "ter scherper examen ofte torture" om nadere bekentenissen te krijgen over zijn gepleegde misdaden. De schepenen steunen de eis van de baljuw. Twee weken later blijkt Phillips Cornelisz een tal van misdaden bekend te hebben: hij was gezeseld en gebrandmerkt in Heenvliet; was ontsnapt uit de gevangenis in Strijen, had zich schuldig gemaakt aan geweldsmisdrijven, meerdere verkrachtingen en zelfs moord. De baljuw concludeert dat gevangene met het koord zal worden gewurgd, met confiscatie van zijn goederen. De schepenen wijzen recht en ne-

men de eis van de baljuw over. Drie dagen later, op 20 februari 1593, is Phillips Cornelisz *“mette coorde geexecuteert datter de doot nae volchde”*. Toch werd lang niet altijd een doodvonnis uitgesproken. Uit meerdere gevallen, beschreven in de oud-rechtelijke archieven van Oud-Beijerland, blijkt dat de schepenen een eis van de baljuw niet overnamen. De eis van *“mette corde geexecuteert”* werd omgezet in een geseling, verbanning en confiscatie van de goederen.

Galgenveld ter illustratie

Het Galgenveld

Het schavot, waarop een doodvonnis voltrokken werd, was in het dorp opgericht, (in later jaren) voor de trappen van het Raadhuis. Siderius schrijft hierover het volgende: *“Uit één van die rekeningen kreeg ik de indruk, dat het gerecht bij de executie tegenwoordig was en dat de gemaakte vertering en de verdere onkosten op de nalatenschap van de veroordeelde verhaald werden. Het lijk werd vermoedelijk daarna naar het Galgenveld vervoerd en daar als aas voor de kraaien aan de galg opgehangen. De stompen van de eikenhouten palen stonden er omstreeks 1900 nog”*. Soms liepen de zaken anders. Willem Gerritsz, een inwoners van Oud-Beijerland, bekende op 6 november 1619 voor de hoge Vierschaar een tal van diefstallen. De baljuw Jeronimus Manrique vertrouwde het niet en vroeg toestemming voor een *‘scherper examen ofte torture’*. De schepenen gaven hiervoor hun toestemming. Op 9 november 1619 werd de zitting van den hoge Vierschaar vervolgd. Omdat de gevangene van meerdere diefstallen verdacht werd, is de scherprechter ontboden voor verdere ondervraging. Om de ‘torture’ te ontgaan heeft de gevangene op 8 november zichzelf van het leven beroofd. De baljuw con-

cludeert desondanks dat het dode lichaam alsnog *“aende stijl vande galghe gehangen sal werden ende met ketenen vastgemaect”*. De schepenen nemen deze eis over en bepaalden dat het dode lichaam op een horde, [een soort slee van takken] gesleept zal worden naar de galg en aldaar aan de stijl van de galg gehangen zal worden. Het Galgenveld functioneerde duidelijk als middel tot afschrikking en waarschuwing.

Verplaatsing

Een Galgenveld werd buiten het grondgebied van het dorp aangelegd. Op een woeste grond, maar toch goed zichtbaar vanaf een doorgaande weg. Ter afschrikking en als toonbeeld van een Hoge Heerlijkheid waar het recht serieus uitgeoefend werd. In 1624 werden de Bossen ingepolderd. Vanaf die datum kon een Galgenveld geen deel meer uitmaken van de nieuwe Bosschenpolder. Het Galgenveld werd verplaatst. Waarheen het toen verplaatst werd, is niet bekend. Wel weten we dat er vele jaren later, in 1704, een Galgenveld was op de Beerenplaat. Dus weer op een plaats buiten het woongebied van Oud-Beijerland. In het oud-rechtelijk archief lezen we over ene Claas Jansz het volgende: *“Schepenen, na ingewonnen advies van 2 rechtsgeleerden, condemneren gedaagde te brengen naar het schavot voor het raadhuis van Oud-Beijerland om aldaar gestraft te worden door de scherprechter met het koord tot de dood erop volgt en dat het lichaam vervolgens naar de grafelijkheids gorssingen, genaamd De Beeren, gebracht wordt en aan de galg opgehangen wordt en confiscatie van al zijn goederen”*.

Tenslotte

Dat er in de Beijerlanden een Galgenveld heeft bestaan, is wel duidelijk. Vanaf 1559 bevond dit zich in de huidige Bosschenpolder, later werd het Galgenveld verplaatst naar het eiland de Beerenplaat. Of dit direct na 1624 gebeurde is niet bekend. Evenmin is bekend of het Galgenveld gehandhaafd bleef na 1704. In dat jaar werd namelijk de Beerenplaat omdijkt en verpacht aan Cornelis Anthony Boon van Englant. (deze man zou later nog vele malen voor het gerecht verschijnen omdat hij de gewoonte had zijn personen niet te betalen). Mogelijk kan verder onderzoek leiden tot meer gegevens op dit punt. Een tweede punt is dat ook in die tijd de rechtspraak uiterst serieus genomen werd. Uit archieven is bekend dat schepenen in de begintijd van de Beijerlanden in de leer gingen bij de schout van Zuidland. In later jaren werd regelmatig gebruik gemaakt van adviezen van rechtsgeleerden. De partijen werden in dat geval geordonneerd geld in te leggen om deze adviezen te bekostigen. Ook blijkt uit de archieven dat de schepenen lang niet altijd de eis van de schout overnamen. In meerdere gevallen werd de doodstraf geëist, maar de door de schepenen omgezet in levenslange verbanning uit de Beijerlanden. Zowel de veroordeelde als de schout zelf, konden in beroep gaan bij het Hof van Holland, het provinciale gerecht. Toch zijn er ook situaties die voor ons volkomen onbegrijpelijk zijn. Een voorbeeld is het gebeuren rond Barent Jansz, geboren in

Hardenberg in Overijssel. Deze jongeman had op 20 januari 1595 zich in de stal van een boerderij in Nieuw-Beijerland van het leven beroofd. De baljuw eiste dat de overledene begraven zou worden op het Galgenveld in Oud-Beijerland met daarbij een bordje waarop moest staan dat het hier ging om “moorderije van zijns persoons”. De schepen vonden dit te ver gaan, omdat hij niet uit kwade wil heeft gehandeld en vanwege zijn leeftijd. Barent Jansz werd begraven op het kerkhof van Nieuw-Beijerland, hij was nog maar 14 jaar oud.

Bronnen:

K. Siderius. Uit vervlogen dagen. Oud-Beijerland (1967).

Regionaal Archief Dordrecht, Oud-rechterlijke archieven van Oud-Beijerland en Zuid-Beijerland, nummer toegang 1360, inventarisnummer 2.

Regionaal Archief Dordrecht, Oud-rechterlijke archieven van Oud-Beijerland, nummer toegang 1359, inventarisnummer 7.

M.-Ch. Le Bailley. Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland. Hilversum (2008).

Kaarten. Nationaal Archief 's-Gravenhage. [p. 9] NL-HaNA_VTH_813A

en [p. 10 en 11] NL_HaNA_4VTH_965B.

Kaart 1620. Museum Hoeksche waard (kaart 0070).

In memoriam

Vrijdag 17 februari 2023 overleed de ambachtsheer van Oud-Beijerland, tevens beschermheer van onze vereniging **F.A. baron van Tuyll van Serooskerken**.

De heer Van Tuyll had al enkele jaren een minder goede gezondheid.

In 2007 was de eerste kennismaking van onze vereniging met de heer Van Tuyll en op onze uitnodiging was hij diverse keren aanwezig bij het 450-jarig bestaan van Oud-Beijerland. Kort daarop bij een bezoek aan hem thuis in Oud-Zuilen, stemde hij in om beschermheer te worden van onze vereniging. In die hoedanigheid verwelkomde hij een aantal leden van onze vereniging op 22 juni 2010 in slot Oud-Zuilen. In de jaren erna was er een nauw contact, hij had steeds een grote belangstelling voor het wel en wee van onze vereniging.

De laatste keer dat de heer Van Tuyll in Oud-Beijerland was, was op 24 mei 2018 toen hij het eerste exemplaar in ontvangst nam van het boek van Jan Paul van der Spek “Het huis Egmont en de Beijerlanden”. In de jaren erna bezocht ik het echtpaar Van Tuyll regelmatig en denk met genoegen aan hen terug.

Donderdag 16 februari bezocht ik de heer Van Tuyll nog om hem het Jumbo plaatjes boek te overhandigen. Een dag later overleed hij. Onze vereniging verliest in hem een betrokken beschermheer, maar bovenal een warme persoonlijkheid. Op 24 februari heb ik namens de vereniging zijn uitvaart bijgewoond.

Namens het bestuur,
Pieter Jan in 't Veld

BETON HERSTEL | COATINGS | INJECTEREN | BETON REINIGING

SINKE BETONONDERHOUD SPECIALIST IN BETONREPARATIES

Sinke Betononderhoud is gespecialiseerd in betonreparaties, zowel esthetisch als constructief.

Veelvuldig zijn wij betrokken bij betononderhoudsprojecten in Nederland en België. Daardoor is er ruime kennis en ervaring in huis voor het repareren en herstellen van betonconstructies.

Bij alle mogelijk denkbare betonconstructies kunnen wij de betrouwbaarheid en functie in ere herstellen.

Wij hebben diverse reparatiemethodes tot onze beschikking: handmatige betonreparaties, betonspuiten, verpompen van mortels, injecteren van scheuren met epoxyhars of pur.

Welke techniek wordt toegepast is afhankelijk van de gestelde eisen, het type schade en de constructie.

Geïnteresseerd in één van onze diensten?
Neem vrijblijvend contact met ons op. Wij staan garant voor maatwerk, hoogstaande kwaliteit en gedegen advies.

Sinke
BETONONDERHOUD

DONKERVORVORTLAAN 12 | 3261 NE OUD-BEIJERLAND | T 085 - 0498858 | WWW.BETONHERSTELLEN.NL | INFO@BETONHERSTELLEN.NL

De bodebus

Pieter Jan in 't Veld

Eind vorig jaar werd mij gevraagd een bodebus te ontwerpen voor de gemeente Stichtse Vecht. Ook de gemeente Oud-Beijerland had een bodebus. Maar eerst iets over de historie van de gebruik van de bodebus. De voormalige gemeentebode van Schipluiden de heer M. Agterberg schreef er een aantal boekjes over.

De bodebus was in vroegere tijden een onderscheidingsteken dat gedragen werd door de boden in dienst van bestuurslichamen zoals de Kamers der Staten Generaal, Provinciale Staten, Gemeentebesturen en Polder en Waterschappen. Als u weleens kijkt naar debatten in de Tweede Kamer, ziet u ook de Kamerbodes met een bodebus.

De geschiedenis van de bodebus gaat terug tot de Middeleeuwen. Bodden, die berichten moesten overbrengen, droegen deze geschreven en met zegel van de opdrachtgever voorzien stukken in een bus aan een gordel. Soms zoals in Amsterdam had de bode ook nog een staf. Vanaf de vijftiende eeuw werd aan de bodebus een

schildje toegevoegd met het wapen van de instantie die de bode vertegenwoordigde. Ondanks dat de bus voor de stukken is verdwenen en vervangen door een eerder genoemd zilveren schild, of een geborduurd deel met een wapen of opschrift, wordt nog steeds gesproken over een bodebus. In de loop der jaren zijn er veel uitvoeringen geweest. Ook Oud-Beijerland kende een bodebus. Deze was van een gegoten tin/lood metaal het gemeentewapen was geborduurd. Wie deze bodebus heeft gemaakt en wanneer aangekocht is niet gevonden.

Op de foto Joris Buitendijk in zijn uniform als gemeentebode van Oud-Beijerland, met een door hem zelf gemaakte foto van de bodebus

**Brood- en banketbakkerij
Voordijk b.v.**

Molendijk 44 | Emmastraat 8b
Oud-Beijerland | Heinoord
T 0186-612592 | T 0186-602086

bestelling@bakkervoordijk.nl
www.bakkervoordijk.nl

www.makocleaning.nl

mako

cleaning service

Schoonmaak-onderhoud
Glazenwasserij
Gevelreiniging
Graffitiverwijdering

L.J. Costerstraat 4 • Oud-Beijerland
Telefoon 0186 - 619 500

Bert Roos
ARCHITECTUUR

Een all-round architectenbureau, inzetbaar voor bouw en verbouw, renovatie en restauratie in alle segmenten van de woning- en utiliteitsbouw.

West-Voorstraat 25 B 3262 JP Oud-Beijerland T: 0186 614 157
M: 06 538 382 17 E: b.roos@bertroos.nl www.bertroos.nl

Voor een onafhankelijk

Hypotheekadvies

Neem contact op met John van Helden 0186-634214
j.vanhelden@schepassurantien.nl www.schep-assurantien.nl

Stoomboot-Dienst

tusschen de Steden
OUD-BEIJERLAND,
ROTTERDAM,
DORDRECHT
en tusschen liggende Plaatsen,
aangevangen Maandag 12 Augustus 1850.

Van **Oud-Beijerland** naar **Rotterdam**, des Maandags, Dingsdags en Saturdags, *des morgens ten zes ure.* Van **Rotterdam** naar **Oud-Beijerland**, des Maandags, Dingsdags en Saturdags, *des namiddags ten twee ure;* zullende op die dagen de heen- en terugreis nemen langs **Schiedam, Pernis en Vlaardingen.** Van **Oud-Beijerland** naar **Dordrecht**, des Woensdags, Donderdags en Vrijdags, *des morgens ten zes ure.* Van **Dordrecht** naar **Oud-Beijerland**, des Woensdags, Donderdags en Vrijdags, *des namiddags ten twee ure;* varende op deze dagen langs **Puttershoek.**

Informatien te bekomen bij de Agenten: J. B. ZAHN, te Dordrecht; J. VAN DER MAADEN, aan het Oude Hoofd, te Rotterdam; J. NUGTER, te Oud-Beijerland, en W. VAN RIJ, te Puttershoek.

Foto's
openbaar vervoer

De bus in de vorige eeuw

Links

Een dagtocht. De bus geparkeerd op de West-Voorstraat geparkeerd voor huisnummer 23

Rechtsonder

De RTM-bus in 1970

Linksonder

De RTM-bus rond 1966. Voor de Zinkweg, huisnummer 64

Hubo
de Groot
Oud-Beijerland

Bij ons vind je een groot assortiment aan doe-het-zelf artikelen. We zijn daarin zo breed mogelijk en doen ons best om iedere doe-het-zelf klus tot een succes te maken. Kom je onverhoopt niet uit een klus? Vraag ons dan gerust om advies. Met de kennis die wij aan boord hebben kunnen we je ongetwijfeld vakkundig helpen. Mocht je er echt niet uit komen, dan hebben we altijd nog een kundige montage service achter de hand.

Openingstijden
Ma 08:00 - 20:00
Di 08:00 - 20:00
Wo 08:00 - 20:00
Do 08:00 - 20:00
Vr 08:00 - 20:00
Za 08:00 - 17:00
Zo Gesloten

Rembrandtstraat 7, 3262 HN Oud-Beijerland | (0186) 61 21 21 | oud-beijerland

Linksboven
De tram op de Oostdijk, voor de huisnummers 145-147
inksonder
Acte van bekwaamheid van Abram Anthonius van Dinteren

KLIJNSMIT
ADMINISTRATIE- & BELASTINGADVIESBUREAU

Beetsstraat 3, 3261 PL Oud-Beijerland
Telefoon 0186-61 51 37
E-mail info@klijnsmit.nl
Internet www.klijnsmit.nl

B A Z Z
Jeans & Casual

Oost-Voorstraat 27-28, Oud-Beijerland
www.bazzcasual.nl

**Elektrotechnisch Buro
Wijntje B.V.**

Bij elektrotechnisch bureau **Wijntje** kunt u terecht voor al uw elektrotechnische installatiewerkzaamheden zoals onder andere:

- Licht- en kracht installaties
- Data netwerken • Noodverlichting
- Zwakstroom- en intercom installaties
- Keuren van elektrische apparaten
- Reparatie van witgoedapparaten
- Zowel voor bedrijven als particulieren

West-Voorstraat 14 3262 JP Oud-Beijerland 0186-612802 info@wijntjebv.nl www.wijntjebv.nl

0186-617078
uitvaartverzorgingmoree.nl
Prins Hendrikstraat 20-22
3262 ST Oud-Beijerland

Moree
uitvaartverzorging

Oud-Beijerland 100 jaar geleden

Rob van Brakel

Het is voor de meesten van ons al lastig om zich voor te stellen hoe het leven zonder mobiel was, ook al is dat pas dertig jaar geleden, laat staan dat we ons voor kunnen stellen hoe het leven in 1923 was. Ik ga in een reeks artikelen een poging wagen, waarbij ik gebruik maak van het boek "Uit vervlogen dagen" van K. Siderius, en van afleveringen van het "Nieuwsblad gewijd aan de belangen van de Hoeksche Waard en IJselmonde" uit dat jaar.

Eerst wat algemene informatie: op 1 januari 1923 telde Oud Beijerland 6104 inwoners. Het grondgebied van de gemeente strekte zich uit van de Beerenplaat tot aan de Zuidzijdse Dijk, aan weerszijden ingesloten door de Zinkweg en de Oud Beijerlandse Kreek. Het grootste deel van dat oppervlak was onbebouwd: afgezien van de 'dijken' en de straten daarnaar toe, zoals de Admiraal de Ruijterstraat (het Polderpad) en het tweede stuk van de huidige Karel Doormanstraat (het Zandpad), besloeg de bebouwing ruwweg het gebied omsloten door het Spui, de Nobelstraat, de Steenstraat en de Koninginneweg. Er reden nauwelijks auto's door het dorp. Inwoners, die naar Rotterdam wilden, gingen met de tram, die sinds 25 jaar de verbinding met de stad vormde. Dat kostte ongeveer een uur, en dan was je nog steeds niet verder dan het Stieltjesplein. Reizen naar andere plaatsen binnen de Hoeksche Waard kon ook, maar dan moest je overstappen en dus de tijd nemen. De meeste mensen kwamen daarom zelden buiten het dorp.

De tram vervoerde ook goederen: luxe producten de Hoeksche Waard in, landbouwproducten eruit. Over het algemeen kon men zich overigens weinig luxe veroorloven: na de

Eerste Wereldoorlog, waarin Nederland weliswaar neutraal was, maar veel te lijden had gehad van de blokkades van de Geallieerden, waren de prijzen explosief gestegen. Er was aan alles gebrek, en de prijzen bleven tot in de jaren dertig boven het normale peil. Koken deed men op gas, dat wil zeggen stadsgas: in de gasfabriek werd dit geproduceerd door steenkool te verhitten en het gas, dat daarbij ontsnapte, op te vangen in grote gashouders. Dit gas werd ook gebruikt voor verlichting, want elektriciteit deed pas later zijn intrede. Het jaar 1923 was overigens wel een jaar waarover hieromtrent een belangrijke beslissing genomen moest worden, maar daarover later. Vrijwel alle huishoudens hadden een aansluiting op de waterleiding, meestal zonder geiser, dus het water was koud. Het waterleidingbedrijf ging wel met zijn tijd mee: in 1923 werd de machinekamer vernieuwd.

De meeste kinderen gingen werken na de lagere school, maar er was sinds kort een Rijks HBS en er waren een ambachtsschool en een Openbare en een Christelijke MULO. Een van de eerste berichten uit 1923 betreft een uitnodiging voor een ouderavond op donderdag 15 februari in de Keucheniuschool. Het Hoofd en een onderwijzer zullen onderwerpen over opvoeding en onderwijs behandelen. "In de pauze kunnen de Handwerken van de meisjes bekeken worden. Ouders en belangstellenden zijn welkom, personen onder de 17 niet." Later die maand is de opkomst op de jaarvergadering van de ambachtsschool matig. Op 16 februari aanvaardt K. Groenewoud zijn benoeming als hoofd van de MULO, J. van Koevingen de zijne als hoofd van de 1e Openbare Lagere School; toen was dat nog nieuws voor in de krant!

Diezelfde week bericht het Nieuwsblad, dat een aantal dorpsgenoten een brief heeft ontvangen van een 'Spaanse schatgraver':

Madrid, den 9-2-1923,

Mijnheer,

Ik zit hier in het gevang voor bankroet, en ben zo vrij u voor te stellen eene som van 450.000 gulden te redden, die ik in Holland bezit. Het is daarom noodzakelijk om naar hier te komen om het beslag op te heffen, dat op mijn reiszakje ligt, waar, in een geheime afdeling, ik drie cheks verborgen heb voor die som.

Als belooning zal ik u een derde van die som afstaan, 't is te zeggen 150.000 gulden. Ik kan uw antwoord in het gevang niet ontvangen. Zendt dus een boodschap naar een persoon van vertrouwen die het mij zal overbrengen.

In afwachting op uw telegram bid ik u een volkomen geheim te bewaren.

Uw toegenege A.

Antwoordt nooit per brief, enkel per telegram als volgt:

Antonio Cisneros, Lista Telegrafos Bilbao Spanje

Wat dat betreft is er dus niets nieuws onder de zon; ook in 1923 was men niet te beroerd een poging te wagen meer vermogende lieden geld uit de zak te kloppen. (wordt vervolgd)

Oud-Beijerland.

Keuchenius-School.

Aanwinsten

Alie van den Berg

- B-O-054 Oud-Beijerland door de jaren heen, uitgave van Jumbo-Koorneef-
Oud-Beijerland in 2022, met foto materiaal van de HVO
- B-O-055 Oud-Beijerland gezien door de lens van Joris Buitendijk, 2014.
- B-O-056 Oud-Beijerland gezien door de lens (deel 2) van Joris Buitendijk, 2014
- B-O-057 Winter in Oud-Beijerland door Joris Buitendijk, 2014
- B-V-024 Voordijk, 125 jaar een bakkersgeslacht in Oud-Beijerland,
Speurwerk P.J. in 't Veld, 2022
- B-B-022 Nader Bericht, 75 jaar Oud-Beijerlandsche Brandweervereniging,
door Bas de Koning, 2022

Deel inventaris Chr. Huishoudschool OBL (1947-1985)

Circa 1000 foto's/ansichtkaarten van Dolf Demmers

Nagekomen foto's van Joris Buitendijk van zijn afscheid als bode van de gemeente.

Stukken betreffende Raadhuis Klassiek

Stukken betreffende de Roparun

Foto's 450 jaar Oud-Beijerland, 2009

